

Portefeuillehouder

Burgemeester v.d. Zwan en
Wethouder Broekhuizen

Datum collegebesluit

---

9 juli 2019

Opsteller

S.G.N. van der Sluis

Registratie

GF19.20053

Agendapunt

10

Onderwerp

Nieuwe start GR SW Fryslân en Caparis op 1 januari 2020

Voorstel

Het college toestemming te verlenen om de GR SW Fryslân te wijzigen overeenkomstig het wijzigingsvoorstel GR SW Fryslân;

Aanleiding

De afgelopen maanden hebben de bestuurders van de 8 deelnemende gemeenten van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Sociale Werkvoorziening (SW) Fryslân en de aangewezen uitvoerder Caparis intensief samen gewerkt. Dit heeft geleid tot een gedragen en samenhangend akkoord over het toekomstige eigenaarschap van Caparis en de aard en omvang van de dienstverlening vanaf 2020. Alle colleges leggen nu gezamenlijk dit voorgenomen besluit voor aan hun gemeenteraad.

Gedurende het gehele traject stonden zowel de individuele wensen om uit te treden centraal als ook de uitdrukkelijke wens om het "nieuwe" Caparis perspectiefrijk te laten starten. Gelijkzeitig was er ook de wens financiële zaken uit het verleden af te hechten en elkaar finale kwijting te verlenen.

Gezamenlijk uitgangspunt van dit besluit is rust en zekerheid voor de medewerkers van Caparis. En dit was bij de start van de herstructurering de uitdrukkelijke wens van een ieder. Zij zijn immers het hart van het bedrijf.

Overwegingen

Een solide bestuurbare basis om samen te werken in de sociaal maatschappelijke onderneming die het nieuwe Caparis wil zijn

Het voorstel is om de GR SW Fryslân te wijzigen in een lichte GR vorm, de zogenaamde bedrijfsvoeringsregeling. Er is uitgesproken dat de structuur eenvoudiger moet: de dubbele structuur met een volwaardige gemeenschappelijke regeling en een NV voldeed niet langer. Vanwege arbeidsrechtelijke motieven en de wens om de gevolgen van de herstructurering voor de betrokken SW-ers te minimaliseren is er voor gekozen om de GR SW Fryslân te wijzigen in een bedrijfsvoeringsregeling. Deze heeft alleen als doel om als werkgever te fungeren voor de huidige SW-ers. Dit betekent dat mensen die bij Caparis werken, maar geen SW indicatie hebben (kaderpersoneel) maar nu wel in dienst van de GR zijn, overgaan naar Caparis NV per 1 januari 2020. Het betekent ook dat de gemeenten een directe relatie krijgen met de uitvoeringsorganisatie Caparis NV en dat daar niet, zoals nu het geval is, een GR tussen zit. De directe relatie wordt beschreven in de dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Voor het wijzigen van de regeling moet de gebruikelijke procedure gevolgd worden zoals beschreven in de GR. (voorgenomen besluit van het college, toestemming van de gemeenteraden, definitief besluit van de colleges).

Onze gemeente blijft ook eigenaar van het nieuwe Caparis. Dit was een uitdrukkelijke wens van uw raad. Op 28 juni jl. is op de laatste van een reeks bestuurdersconferenties duidelijk geworden welke (andere) gemeenten onder welke condities eigenaar willen blijven van

Caparis. Dit zijn naast onze gemeente de gemeente Opsterland, Smallingerland en Leeuwarden. De andere gemeenten –Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Tytsjerksteradiel en Achtkarspelen- dragen hun eigenaarschap over. Over de uitvoering van de Participatiewet worden door de gemeenten afzonderlijk afspraken gemaakt met Caparis. Dit geldt ook voor de vertrekkende gemeenten.

Samen met de andere eigenaren wil Caparis mensen met arbeidsvermogen zoveel mogelijk naar werk toe te leiden, het liefst bij een reguliere werkgever buiten Caparis. Dit sluit aan op de gedachte van de Participatiewet. Met de kennis van de arbeidsmarkt en de jarenlange ervaring van Caparis kunnen we in nieuwe verhoudingen vol gaan voor onze missie namelijk om het leven van mensen door werk en opleiding te verbeteren. De kennis en kunde van Caparis wordt zo in een nieuw setting behouden en ook dit was een uitdrukkelijke wens van uw raad.

De fair deal lijkt "fair genoeg".

De herstructureringsopdracht zorgt ervoor dat er een financiële afrekening opgesteld moest worden: de zogenaamde fair deal. Samenvattend levert de deal het volgende op:

- We verlenen elkaar finale kwijting.
- Het eigen vermogen Caparis "aftikken" op ruim 1 miljoen voor onze gemeente.
- Een nieuwe start maken met Caparis met een gezamenlijk weerstandsvermogen van 4 miljoen

Deze fair deal gaat uitmonden in een aandelentransactie tussen de huidige aandeelhouders. Hierbij is het voornemen van 4 gemeenten (Ooststellingwerf, Achtkarspelen, Tytsjerksteradiel, Weststellingwerf) om hun aandelen te koop aan te bieden en daarmee hun eigenaarschap van Caparis NV te beëindigen.

De gemeenteraad wordt door de aandeelhouders (AvA) van Caparis NV gevraagd om eventuele wensen en bedenkingen naar voren te brengen over de verkoop van de aandelen.

De fair deal houdt op hoofdlijnen in dat het eigen vermogen van Caparis NV van €16,6 miljoen per 31 december 2018 als volgt wordt verdeeld;

- € 4 miljoen blijft als eigen vermogen (weerstandscapaciteit) achter in de NV.
- € 4,7 miljoen wordt opzij gezet voor het wegwerken van 'achterstallig onderhoud' en kosten krimp van het aantal SW-ers.
- € 0,9 miljoen blijft als ruimte voor vernieuwing beschikbaar.
- € 7 miljoen wordt verdeeld onder de 8 gemeenten waarvan onze gemeente dus ruim 1 miljoen

Alle voorliggende besluiten zijn gevalideerd door de externe partijen: KPMG, Trip Advocaten en Kokx de Voogd.

Effecten

Rust en zekerheid voor de Sw-medewerkers van Caparis.

Meer grip voor de deelnemende colleges en raden om tijdig te sturen op beleid en financiën (de om te vormen GR is beleidloos)

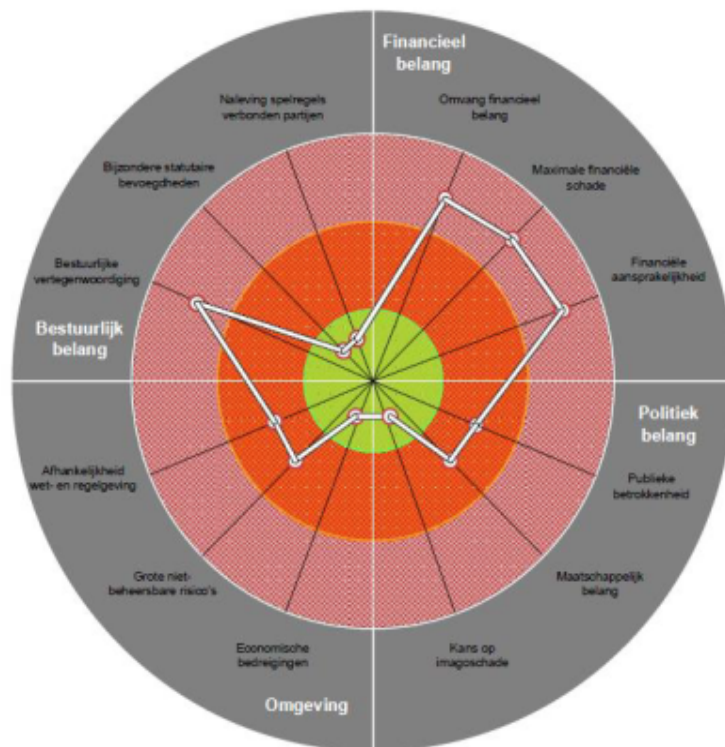
Goede partner voor de uitvoering van het re-integratie deel van de Participatie wet

Beleid en regelgeving

Sinds de Participatiewet in 2015 is er geen instroom meer mogelijk in de sociale werkvoorziening. Dit heeft de gewenste en noodzakelijke herstructurering van onze SW-uitvoerder Caparis in gang gezet. Er was echter lang geen eensgezindheid hoe dit vorm te geven en bij wie de rekening terecht kwam. Op 28 juni jl. is door de betrokken 16 bestuurders (van de GR en de NV Caparis) een akkoord bereikt dat aan alle betrokkenen ruimte biedt zich maximaal in te zetten om de SW en de Participatiewet zo uit te voeren als in de verschillende gemeentelijke contexten wenselijk wordt geacht. Tegelijk wordt hiermee recht gedaan aan de wens van allen om in financiële zin tot een zogenoemde "Fair Deal" te

komen waarbij ineens afgerekend wordt. Bovenal houdt het Sw-personeel hun dienstverband.

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Bron: voorbeeld risico-kompas uit "Nota samenwerken gemeente Heerenveen"

Gedurende het gehele proces van onderhandelen is continue een afweging gemaakt tussen bovenstaande belangen. Caparis is een politiek gevoelig dossier. De nieuw gekozen samenwerkingsvorm biedt voor de komende raadsperiode voldoende perspectief. Er ligt nu een fair deal. Als eigenaar dragen we echter ook na die 5 jaar de financiële en maatschappelijke verantwoording. Het is daarom zaak om vanaf de start van het nieuwe Caparis met de andere eigenaren en de bestuurder van Caparis dit risico-kompas te bespreken, een risicoanalyse op te stellen en regelmatig evaluatiemomenten in te bouwen.

Voor nu zijn de afspraken:

Weerstandsvermogen.

Weerstandsvermogen is 25% van de vaste kosten

Eigenaren dragen 80% bij aan het weerstandsvermogen, niet-eigenaren dragen 20% bij.

Afrekening 2019:

De afrekening ultimo 2018 is eveneens afrekening 2019. Dit betekent dat het resultaat van Caparis en de voorbereidingskosten, voor rekening en risico van de toekomstige eigenaren zijn. Het vermogen in de GR (€ 500.00 a € 600.000) valt toe aan Caparis. Hiermee is voor de niet-eigenaren ook in dit opzicht finale kwijting gerealiseerd.

Dienstverleningsovereenkomsten:

- geen differentiatie in tarieven tussen gemeenten;
- tarieven worden vastgesteld op basis van een integrale kostprijs;
- in de tarieven zit (verder) geen opslag;
- de tarieven worden jaarlijks geïndexeerd.

"Onopgeloste zaken uit het verleden" en de aandeelhoudersovereenkomst over Groen Zelf Doen (GZD):

Er is een compromis vastgesteld waarin het verschil tussen het daadwerkelijk rendement en de 60% uit de aandeelhoudersovereenkomst evenredig gedeeld wordt. De compensatie voor de niet-GZD gemeenten waaronder dus onze gemeente wordt vastgesteld op 50,7%.

De fairdeal zou voor alle partijen redelijk en aanvaardbaar moeten zijn.

De risico's zitten in:

- het kritieke tijdspad tot 1 januari 2020: het wijzigen van de GR, het regelen van de fiscaliteit, het aanwijzingsbesluit, het vaststellen van "uitsluitend recht" en overeenkomsten, statuten.
- de stabiliteit van de dienstverleningsovereenkomst Participatiewet bijvoorbeeld het kunnen garanderen van de omzet.
- het afdekken van de risico's na de vijfjaarsperiode immers de transitie houdt daarna niet op.

Vervolgaanpak

Het voorliggende besluit ligt eensluitend voor aan alle gemeenteraden van de GR SW Fryslan. Alleen als alle raden akkoord gaan is er daadwerkelijk een bestuurlijk akkoord. En kunnen alle onderdelen die hier uit voort moeten vloeien worden in planning en uitvoering worden gebracht.

Ook is de OR van Caparis dan aan zet immers zij heeft geen inspraak op de bestuurlijke besluiten maar wel op de gevolgen in de uitvoering voor Caparis.

Zoals in de kennissessies is uitgelegd kunnen er geen onderdelen uit het akkoord worden gehaald of gewijzigd. Dat zou besluitvorming in 8 colleges en raden haast onmogelijk maken. U wordt daarom gevraagd een integraal finaal oordeel te geven.

Communicatie

Uw raad is de afgelopen periode in 3 kennissessies geïnformeerd, bijgepraat en op de hoogte gehouden van de keuzes die gemaakt moesten worden. We hebben het dan over de governance ("nieuwe" GR en NV), het personeel (Sw en het kader) en de componenten en effecten van het fair deal model.

U heeft de besluitvorming van de verschillende bestuurdersconferenties ontvangen (*zie brieven 11 december 2018, 4 februari 2019, 11 en 13 maart 2019*). In de bestuurlijke bijeenkomst op 28 juni jl. is overeenstemming bereikt over het samenhangend geheel van besluiten dat nu aan alle gemeenteraden voor besluitvorming is aangeboden.

Relevante informatie

Toekomstige inrichting Caparis en model Fair deal

Concept omgevormde GR

Concept dienstverleningsovereenkomsten

Het college van burgemeester en wethouders van Heerenveen,
de secretaris,

de burgemeester,

de heer J. van Leeuwestijn

de heer T.J. van der Zwan

Onderwerp

Nieuwe start Caparis 2020

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 9 juli 2019 ;

gelet op,
de Wet Sociale werkvoorziening,
de Participatiewet,
de GR Sw Fryslân

overwegende dat,
Er sinds 2015 geen instroom meer is in de Sociale Werkvoorziening;
Caparis door de GR SW Fryslân is aangewezen als uitvoerder van de Sociale
werkvoorziening;
herstructurering daarom wenselijk en noodzakelijk is;
er constructief gewerkt is om tot een gedragen en samenhangend besluit te komen waar
elke deelnemende gemeente zich in kan vinden;
onze gemeente samen met de gemeenten Leeuwarden, Opsterland en Smallingerland
eigenaar blijft van Caparis;
er nu een fair deal ligt die het te wijzigen eigenaarschap kan bekrachtigen waardoor per
1 januari 2020 een perspectiefrijk nieuw Caparis gestart kan worden;
iedereen met een Sw-indicatie bij Caparis kan blijven werken.

Besluit

het college toestemming te verlenen om de GR SW Fryslân te wijzigen overeenkomstig
het wijzigingsvoorstel GR SW Fryslân;

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 16 september 2019.

de griffier,

de voorzitter,

mevrouw L. Roest-Jonkers

de heer T.J. van der Zwan